

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (ketvirtoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. kovo 30 d.*

„Konkurencija – Karteliai – Krovinių vežimo oro transportu rinka – Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio, EEE susitarimo 53 straipsnio ir Bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl oro transporto 8 straipsnio pažeidimas – Krovinių vežimo oro transportu paslaugų kainos sudedamosios dalys (papildomas kuro mokestis, papildomas saugumo mokestis ir komisinių už papildomus mokesčius mokėjimas) – Keitimasis informacija – Komisijos teritorinė kompetencija – Pareiga motyvuoti – SESV 266 straipsnis – Valstybės spaudimas – Vienas ir tęstinis pažeidimas – Baudos dydis – Pardavimų vertė – Dalyvavimo darant pažeidimą trukmė – Lengvinančios aplinkybės – Valdžios institucijų skatinamas antikonkurencinis elgesys – Neribota jurisdikcija“

Byloje T-341/17

British Airways plc, įsteigta Harmondsworth (Jungtinė Karalystė), atstovaujama QC J. Turner, R. O'Donoghue ir *solicitor* A. Lyle-Smythe,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą N. Khan ir A. Dawes, padedamų *barrister* A. Bates,

atsakovę,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2017 m. kovo 17 d. Komisijos sprendimą C(2017) 1742 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį, EEE susitarimo 53 straipsnį bei Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl oro transporto 8 straipsnį (byla AT.39258 – Krovininis oro transportas), kiek jis susijęs su ieškove, o nepatenkinus šio reikalavimo – panaikinti ar sumažinti jai skirtos baudos dydį,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Kanninen (pranešėjas), teisėjai J. Schwarcz, C. Iliopoulos, D. Spielmann ir I. Reine,

posėdžio sekretorė E. Artemiou, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. rugsėjo 13 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: anglų.

priima šį

Sprendimą¹

[Praleista]

II. Procesas ir šalių reikalavimai

- 59 2017 m. gegužės 31 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį.
- 60 2017 m. rugsėjo 29 d. Komisija Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė atsiliepimą į ieškinį.
- 61 2018 m. sausio 31 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės dubliką.
- 62 2018 m. kovo 12 d. Komisija Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė tripliką.
- 63 Remdamasis Procedūros reglamento 28 straipsniu ir atsižvelgęs į ketvirtosios kolegijos pateiktą pasiūlymą, 2019 m. balandžio 24 d. Bendrasis Teismas nusprendė bylą perduoti nagrinėti išplėstinės sudėties kolegijai.
- 64 2019 m. rugpjūčio 16 d. Bendrasis Teismas, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, šalims pateikė rašytinių klausimų. Šalys į juos atsakė per nustatytą terminą.
- 65 2019 m. rugsėjo 13 d. teismo posėdyje buvo išklaustytos šalys ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.
- 66 Nusprendęs, kad jam nepateikta pakankamai informacijos ir kad reikia paprašyti šalių pateikti pastabas dėl argumento, dėl kurio jos nediskutavo, 2020 m. liepos 31 d. nutartimi Bendrasis Teismas (ketvirtoji išplėstinė kolegija) nurodė atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Procedūros reglamento 113 straipsnį.
- 67 Bylos šalys per nustatytą terminą atsakė į 2020 m. rugpjūčio 4 d. Bendrojo Teismo pateiktą grupę klausimų, paskui pateikė pastabų dėl atsakymų.
- 68 2020 m. lapkričio 6 d. sprendimu Bendrasis Teismas dar kartą užbaigė žodinę proceso dalį.
- 69 Dar kartą nusprendęs, kad jam nepateikta pakankamai informacijos ir kad reikia paprašyti šalių pateikti pastabas dėl argumento, dėl kurio jos nediskutavo, 2021 m. sausio 28 d. nutartimi Bendrasis Teismas (ketvirtoji išplėstinė kolegija) vėl nurodė atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Procedūros reglamento 113 straipsnį.
- 70 Per nustatytą terminą Komisija atsakė į 2021 m. sausio 29 d. ir kovo 16 d. Bendrojo Teismo pateiktą grupę klausimų. Paskui ieškovė, paraginta Bendrojo teismo, pateikė pastabų dėl šių atsakymų.
- 71 2021 m. gegužės 25 d. sprendimu Bendrasis Teismas dar kartą užbaigė žodinę proceso dalį.

¹ Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

72 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

- panaikinti visą ar dalį ginčijamo sprendimo, kiek jis su ja susijęs,
- be to, arba nepatenkinus šio reikalavimo, panaikinti arba sumažinti ginčijamame sprendime jai skirtos baudos dydį,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

73 Komisija Bendrojo Teismo iš esmės prašo:

- atmesti ieškinį,
- pakeisti ieškovei skirtos baudos dydį panaikinant pritaikytą bendrą sumažinimą 15 %, jeigu Bendrasis Teismas nuspręstų, kad atvykstanųjų krovinių vežimo paslaugų pardavimo apyvarta negali būti įtraukta į pardavimo vertę,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

[Praleista]

A. Dėl reikalavimų panaikinti

[Praleista]

3. Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo motyvavimo klaida ar nepakankamumu, nes ginčijamas sprendimas grindžiamas su 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimu, kuris ginčijamame sprendime laikomas galutiniu, nesuderinamu teisiniu vertinimu

201 Ieškovė teigia, kad ginčijamame sprendime yra klaida, o jeigu jos nėra, tai tas sprendimas nepakankamai motyvuotas, nes jo motyvuose aprašytas ir rezoliucinėje dalyje konstatuotas pažeidimas yra nesuderinamas su 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime, kuris ginčijamame sprendime laikomas galutiniu, konstatuotu pažeidimu, būtent kiek tai susiję su bendrininkų tapatumu. Tuo remiantis darytina išvada, kad nei nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nei vežėjai, kuriems pateikti prieštaravimai, negali prašymuose atlyginti žalą remtis ginčijamo sprendimo pasekmėmis.

202 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

203 Iš pradžių reikia pažymėti, kad ieškovė visų pirma teigia, kad padaryta klaida, kurią ji pateikia kaip teisės klaidą. Tačiau visi tą teiginį grindžiantys argumentai susiję su neva nenuoseklumais ar prieštaravimais dėl Komisijos sprendimo derinti 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime ir ginčijamame sprendime išdėstytus konstatavimus. Reikia konstatuoti, kad ieškovės argumentai iš tikrųjų susiję su motyvų prieštaravimu, o tai, be kita ko, liudija menamos teisės klaidos įrodymui pagrįsti jos suformuluotas teiginys, kad „tai, jog Komisija paliko galioti du prieštaravimus sprendimus, kuriuose konstatuojamas vienos ir tos pačios šalies padarytas pažeidimas, sukels nepriimtina“

painiavą Sąjungos teisės sistemoje“, priešingai reikalavimui, kad „Sąjungos teisę taikantys nacionaliniai teismai <...> privalo turėti galimybę remtis aiškiais ir tiksliais Komisijos konstatavimais“. Tuo remiantis darytina išvada, kad šis pagrindas turi būti analizuojamas kaip pateiktas tik dėl pareigos motyvuoti pažeidimo.

- 204 Šiuo klausimu reikia priminti, kad teisės akto motyvai turi būti logiški, būtent be vidinių prieštaravimų, trukdančių gerai suprasti šio akto priėmimo priežastis (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 151 punktą).
- 205 Remiantis jurisprudencija, sprendimo motyvuose esantis prieštaravimas vis dėlto daro įtaką jo galiojimui tik tuo atveju, kai teisės akto adresatas negali suvokti visų ar dalies tikrųjų sprendimo motyvų ir kai dėl tos priežasties visa akto rezoliucinė dalis ar šios dalis neturi teisinio pagrindo (1995 m. sausio 24 d. Sprendimo *Tremblay ir kt. / Komisija*, T-5/93, EU:T:1995:12, 42 punktas ir 2000 m. kovo 30 d. Sprendimo *Kish Glass / Komisija*, T-65/96, EU:T:2000:93, 85 punktas).
- 206 Šioje byloje, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 9, 11, 1091 ir 1092 konstatuojamosiomis dalimis, rezoliucinėje dalyje nustatyti ieškovės pažeidimo konstatavimai apima tik tuos 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo aspektus, kuriuos bendrasis Teismas panaikino 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimu *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988). Kadangi kitų to sprendimo aspektų ieškovė neginčijo, jie tapo galutiniai.
- 207 Taigi ginčijamame sprendime Komisija tinkamai paaiškino, kodėl atsižvelgė į 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo rezoliucinę dalį, kiek ji susijusi su ieškove, ir kodėl paskui apribojo naujų pažeidimo konstatavimų apimtį ieškovės atžvilgiu.
- 208 Tiesa, kaip pažymi ieškovė, Komisijos taikytas metodas lemia tai, kad jos atžvilgiu kartu pateikti pažeidimų konstatavimai, besiskiriantys būtent dėl to, kad jų bendrininkai nėra griežtai tie patys. Taigi vieno ir tęstinio pažeidimo epizodai, susiję su maršrutais EEE, su maršrutais EEE, išskyrus maršrutus tarp Sąjungos ir trečiųjų šalių, ir su maršrutais tarp Sąjungos ir Šveicarijos, ginčijamame sprendime priskiriami įvairiems vežėjams, kuriems tas elgesys nebuvo priskirtas 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime.
- 209 Vis dėlto nėra prieštaravimo, kliudančio gerai suvokti ginčijamą sprendimą. Ši situacija iš tiesų yra tik teisių gynimo priemonių sistemos, kurią taikydamas teisėtumo klausimus nagrinėjantis teismas negali paskelbti panaikinimo, viršijančio tai, ko prašo ieškovė, nes taip būtų priimtas sprendimas *ultra petita*, ir aplinkybės, kad 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimą ieškovė prašė panaikinti tik iš dalies, rezultatas.
- 210 Kadangi ieškovė teigia, kad, nepaisant tik dalinio 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo panaikinimo, kiek tai su ja susiję, Komisija turėjo atsižvelgti į 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) pasekmes ir panaikinti tą sprendimą, reikia konstatuoti, kad jos argumentai supainioti su argumentais, pateiktais antrajam pagrindui pagrįsti. Todėl tie argumentai bus analizuojami nagrinėjant tą pagrindą.
- 211 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šį pagrindą reikia atmesti.

4. Dėl antrojo pagrindo, siejamo su SESV 266 straipsnio pažeidimu

- 212 Ieškovė teigia, kad Komisija pažeidė pagal SESV 266 straipsnį jai tenkančią pareigą atsižvelgti į visas reikiamas ankstesnio teismo sprendimo pasekmes ir kad dėl to reikia panaikinti ginčijamą sprendimą arba bent jo rezoliucinės dalies 3 straipsnio e punktą.
- 213 Ieškovė, be kita ko, priekaištauja Komisijai, kad skirdama jai baudą ši rėmėsi 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime išdėstytais konstatavimais, nors 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendime *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) Bendrasis Teismas patvirtino, kad jie iš esmės klaidingi.
- 214 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 215 Remiantis SESV 266 straipsniu, panaikintą teisės aktą priėmusi institucija privalo imtis būtinų priemonių sprendimui dėl panaikinimo įvykdyti. Ši pareiga taikoma tik tiek, kiek reikalinga sprendimui dėl panaikinimo įvykdyti (2007 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-417/06 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2007:733, 52 punktas).
- 216 Remiantis suformuota jurisprudencija, siekdama laikytis sprendimo dėl panaikinimo ir visiškai jį įvykdyti, atitinkama institucija privalo atsižvelgti ne tik į sprendimo rezoliucinę dalį, bet ir į ją pagrindžiančius motyvus, kurie yra būtinas jos pagrindas ir kurie reikalingi siekiant nustatyti tikslią rezoliucinėje dalyje priimto sprendimo reikšmę (1988 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Asteris ir kt. / Komisija*, 97/86, 99/86, 193/86 ir 215/86, EU:C:1988:199, 27 punktas ir 2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Interporc / Komisija*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 29 punktas).
- 217 Šiuo klausimu būtina priminti, kad, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 184 punktu, atsižvelgimu į motyvus, kurie atskleidžia tiksliai Sąjungos teismo konstatuoto neteisėtumo priežastis, siekiama tik nustatyti tikslią rezoliucinėje dalyje priimto sprendimo prasmę (1999 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.*, C-310/97 P, EU:C:1999:407, 55 punktas)
- 218 Taigi sprendimo dėl panaikinimo pagrindas negali būti taikomas asmenims, kurie nebuvo bylos šalys, tad jų atžvilgiu bet kuriuo atveju negalėjo būti priimtas sprendimas (1999 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.*, C-310/97 P, EU:C:1999:407, 55 punktas). Tas pats turi būti taikoma ir su asmeniu susijusioms akto dalims, kurios nebuvo apskųstos Sąjungos teismui, kurių dėl tos priežasties teismas negali panaikinti ir kurios to asmens atžvilgiu tapo galutinės (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *British Airways / Komisija*, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 85 punktą).
- 219 Šiuo atveju 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) 88 ir 89 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad ieškovė ieškinyje dėl 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo prašė jį panaikinti tik iš dalies ir kad jo priimtas sprendimas dėl panaikinimo negalėjo būti platesnis, nei prašo ieškovė, antraip būtų priimtas sprendimas *ultra petita*. Todėl Bendrasis Teismas nusprendė panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek prašė ieškovė. Teisingumo Teismas atmetė dėl to sprendimo pateiktą apeliacinį skundą ir taip iš esmės patvirtino Bendrojo Teismo konstatavimą ir išvadas šiuo klausimu (2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimas *British Airways / Komisija*, C-122/16 P, EU:C:2017:861).

- 220 Taigi, nors 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) motyvai iš tikrųjų susiję su viso 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo neteisėtumu, kiek jis taikytas ieškovei (žr. šio sprendimo 16 punktą), jo rezoliucinės dalies apimtis vis dėlto buvo tinkamai apibrėžta laikantis ieškinyje nustatytų ieškovės reikalavimų ribų (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *British Airways / Komisija*, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 91 ir 92 punktus).
- 221 Vis dėlto remiantis šio sprendimo 218 punkte nurodyta jurisprudencija pagrindas, į kurį Komisija privalėjo prireikus atsižvelgti vykdydama 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988), nebuvo taikomas 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo dalims, kurios nebuvo užginčytos Bendrajame Teisme, todėl to sprendimo rezoliucinė dalis negalėjo būti taikoma.
- 222 Tuo remiantis darytina išvada, kad ginčijamame sprendime Komisija galėjo nepažeisdama SESV 266 straipsnio remtis 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime išdėstytais pažeidimo konstatavimais, kurie nepaneigti 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) rezoliucinėje dalyje ir kurie dėl tos priežasties tapo galutiniai.
- 223 Taigi šis pagrindas turi būti atmestas.

5. Dėl trečiojo pagrindo, siejamo su teisės klaida ir (arba) esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu dėl nepakankamo baudos dydžio motyvavimo ir (arba) Komisijos kompetencijos skirti baudą, kuri nėra išimtinai susijusi su ginčijamame sprendime išdėstytais pažeidimo konstatavimais, nebuvimo

- 224 Ieškovė teigia, kad Komisija padarė klaidą, pažeidė esminį procedūros reikalavimą ir viršijo turimos kompetencijos ribas, kai jai skyrė tokio paties dydžio baudą, kokia skirta 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime. Iš tiesų Komisija rėmėsi aplinkybe, kad naujoji bauda ne tik susijusi su vieno ir tęstinio pažeidimo, kurį darant dalyvavo ieškovė, mažareikšmiais aspektais (nurodytais ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje), bet taip pat grindžiama 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime nurodytais aspektais, „kurie tapo galutiniai“ (ginčijamo sprendimo 3 straipsnis).
- 225 Vis dėlto, pirma, ginčijamo sprendimo priėmimo dieną joks 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime pateiktas konstatavimas „netapo galutinis“ jos atžvilgiu, nes tuo metu dar buvo nagrinėjamas apeliacinis skundas dėl 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988).
- 226 Antra, Bendrasis Teismas panaikino 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime ieškovei skirtą baudą, nes nusprendė, kad tame sprendime yra esminių prieštaravimų. Tai reiškia, kad visi 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime išdėstyti konstatavimai turėjo būti panaikinti, jei Bendrasis Teismas nebūtų laikęsis *ultra petita* principo. Todėl, ieškovės nuomone, vėliau skirdama tą pačią baudą Komisija galėjo remtis 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo 1–4 straipsniais, nenurodydama papildomų motyvų, kuriais grindžiami tomis nuostatomis pagrįsti konstatavimai, ne todėl, kad Bendrasis Teismas jos atžvilgiu nepanaikino visų tų nuostatų.
- 227 Trečia, ieškovė tvirtina, kad Komisijos taikytas metodas sukliudė suprasti ginčijamame sprendime jai skirtos baudos dydžio pagrindimą, nes yra neaiškumų dėl jai priskiriamo pažeidimo apimties.

- 228 Ketvirta, Komisija neturėjo kompetencijos ginčijamame sprendime skirti baudą, kuri nebūtų išimtinai susijusi su tame pačiame pažeidime išdėstytais jo konstatavimais.
- 229 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 230 Reikia pažymėti, kad ši pagrindą sudaro keturi prieštaravimai, kuriuos būtina išnagrinėti paėiliui.
- 231 Pirma, dėl Komisijos neva padarytos klaidos dėl to, kad tuo metu, kai priėmė ginčijamą sprendimą, 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime išdėstytus konstatavimus, kuriais rėmėsi skirdama ieškovei baudą, ji laikė galutiniais, reikia pažymėti, kad net jei būtų pripažinta, jog klaida padaryta, tai neturėtų poveikio ginčijamo sprendimo teisėtumui, nes ta klaida padaryta papildomuose to sprendimo motyvuose.
- 232 Iš principo preziumuojama, kad Sąjungos institucijų teisės aktai yra teisėti, todėl sukelia teisinių pasekmių, kol nėra pripažinti netekusiais galios, panaikinti patenkinus ieškinį dėl panaikinimo, paskelbti negaliojančiais išnagrinėjus prašymą priimti prejudicinį sprendimą arba neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą (2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-475/01, EU:C:2004:585, 18 punktas).
- 233 Vis dėlto ginčijamo sprendimo priėmimo momentu aptariamo 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo konstatavimai nebuvo nei pripažinti netekusiais galios, nei panaikinti, nei paskelbti negaliojančiais. Todėl jie sukelia teises pasekmes, kuriomis Komisija galėjo veiksmingai remtis neatsižvelgdama į klausimą, ar jie, be kita ko, yra galutiniai.
- 234 Be to, reikia pažymėti, kad, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 60 straipsnio 1 dalimi, pateikus apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo, šio vykdymas nesustabdomas (2016 m. liepos 7 d. Nutarties *Komisija / Bilbaina de Alquitranes ir kt.*, C-691/15 P-R, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:597, 16 punktas). Tad ieškovei pateikus apeliacinį skundą, Komisija galėjo netrukdoma vykdyti 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimą *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988), kaip nustatyta SESV 266 straipsnyje.
- 235 Bet kuriuo atveju ieškovės pateiktas apeliacinis skundas dėl 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) negalėjo išplėsti Bendrajame Teisme jos pateiktų reikalavimų dėl panaikinimo iš dalies apimties, nes, remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 170 straipsnio 1 dalimi, „apeliaciniu skundu <...> reikalaujama visiškai arba iš dalies patenkinti pirmojoje instancijoje pareikštus reikalavimus ir negalima pareikšti bet kokių naujų reikalavimų“.
- 236 Kadangi aptariami 2010 m. lapkričio 9 d. Bendrojo Teismo konstatavimai nebuvo užginčyti Bendrajame Teisme ir negali būti apskūsti tik apeliacinio proceso stadijoje, jie ieškovei tapo galutiniai tą dieną, kai baigėsi SESV 263 straipsnyje nustatytas ieškinio pateikimo terminas (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *British Airways / Komisija*, C-122/16 P, EU:C:2017:861, 98 punktą). Tos dienos data yra gerokai ankstesnė už ginčijamo sprendimo priėmimo datą.
- 237 Antra, dėl neva klaidingo Komisijos nemotyvavimo, kodėl ginčijamame sprendime pasitelkti neužginčyti 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo konstatavimai, reikia pažymėti, kad šis prieštaravimas nepagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 206 ir 207 punktais.

- 238 Jeigu ieškovė ketintų šiuo prieštaravimu užginčyti apsisprendimą ginčijamame sprendime pasitelkti neužginčytus 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo konstatavimus atsižvelgiant į 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendime *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) pateiktus išaiškinimus, tą prieštaravimą reikėtų atmesti kaip nepagrįstą, nes jis pateiktas neatsižvelgus į to sprendimo pagrindą dėl konstatavimų, kurie nepriskiriami ginčo dalykui, kaip nuspręsta šio sprendimo 221 punkte.
- 239 Trečia, dėl prieštaravimo dėl nepakankamo ieškovei skirtos baudos motyvavimo atsižvelgiant į neaiškumus dėl jai priskirto pažeidimo apimties pažymėtina, kad šio sprendimo 209 punkte Bendrasis Teismas jau konstatavo, kad tie menami neaiškumai kilo dėl teisių gynimo priemonių sistemos ir dėl aplinkybės, kad 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimą ieškovė prašė panaikinti tik iš dalies. Šis pagrindimas pateiktas ginčijamame sprendime (žr. šio sprendimo 206 ir 207 punktus).
- 240 Be to, reikia priminti, kad motyvai turi atitikti to teisės akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pagrindu, o kompetentingas teismas – vykdyti jos kontrolę (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, Rink., EU:C:2011:620, 147 punktą).
- 241 Pareigos motyvuoti paisymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, visų pirma į akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį bei akto adresatų ar kitų su juo susijusių asmenų, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, galimą suinteresuotumą gauti paaiškinimus. Nereikalaujama motyvuose išvardyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes klausimas, ar teisės akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio ir Chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkto reikalavimus, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir į aplinkybes ir visas atitinkamą klausimą reglamentuojančias teisės normas (2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 150 punktas ir 2016 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Printeos ir kt. / Komisija*, T-95/15, EU:T:2016:722, 45 punktas).
- 242 Vis dėlto reikia pažymėti, kad šiuo atveju vienintelė aplinkybė, jog ginčijamame sprendime atsakomybė dėl tam tikrų pažeidimo epizodų priskiriama didesniai dalyvių skaičiui, nei buvo priskirta 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime už tuos pačius pažeidimus, nereikalauja, priešingai, nei teigia ieškovė, pateikti papildomų paaiškinimų, nes kalbama ne apie tą veiksnį, į kurį Komisija atsižvelgė apskaičiuodama baudą.
- 243 Šiuo klausimu iš tikrųjų reikia pritarti ieškovei ir pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 1209 konstatuojamojoje dalyje kaip vieną iš reikšmingų veiksnių Komisija išnagrinėjo vežėjų, kuriems pateikti prieštaravimai, pasaulio mastu bendrai užimamos rinkos dalį, kad nustatytų vieno ir tęstinio pažeidimo sunkumą. Be to, remiantis ginčijamo sprendimo 1212 konstatuojamąja dalimi negalima, priešingai, nei teigia Komisija, tvirtinti, kad ji neatsižvelgė į tą rinkos dalį. Toje konstatuojamojoje dalyje ji paprasčiausiai nurodė, kad atsižvelgė „konkrečiai į pažeidimo pobūdį ir geografinę apimtį“.
- 244 Atvirkščiai, remiantis visais ginčijamo sprendimo 1198–1212 konstatuojamosiose dalyse išdėstytais argumentais, susijusiais su vieno ir tęstinio pažeidimo sunkumu, galima teigti, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 26 d. Sprendimo *Roca / Komisija*, C-638/13 P, EU:C:2017:53, 67 punktą) Komisija pateikė bendrą visų reikšmingų veiksnių vertinimą, neatsižvelgdama į galimus tam tikrų vieno ir tęstinio pažeidimo epizodų faktinius ar geografinius ypatumus, ir tame etape – skirtingą vežėjų, kuriems pateikti

prieštaravimai, ištraukimo mastą. Papildomas dydis taip pat buvo nustatytas remiantis šiuo bendru vertinimu, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 1219 konstatuojamąja dalimi. Tačiau atliekant šį bendrą vertinimą šio sprendimo 242 punkte nustatyti skirtumai nebuvo tokie, dėl kurių Komisija būtų turėjusi pateikti papildomų argumentų, kad ieškovei skirta bauda būtų gerai suprantama.

- 245 Reikia pasakyti, kad ieškovės argumentas, pateiktas atsakant į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą, jog mažesnis dalyvių darant tam tikrus 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime jai priskirtus pažeidimus skaičius, palyginti su ginčijamame sprendime nustatytų dalyvių skaičiumi, apskritai buvo pagrindas sumažinti jai skirtą baudą, susijęs su ginčijamo sprendimo teisėtumu iš esmės, o ne su nepakankamais motyvais. Beje, šis teiginys niekaip nepagrįstas.
- 246 Remiantis tuo, kas išdėstyta, ieškovės neužginčytų 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime išdėstytų pažeidimo konstatavimų pasitelkimas ginčijamame sprendime neįpareigoja Komisijos baudos dydžio pagrindimo etape pateikti papildomų motyvų.
- 247 Ketvirta, priekaištui dėl Komisijos kompetencijos skirti baudą, kuri nėra išimtinai susijusi su ginčijamame sprendime konstatuotu pažeidimu, nebuvimo taip pat negali būti pritarta.
- 248 Remiantis Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktu, Komisija sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jeigu jos tyčia ar dėl neatsargumo pažeidžia SESV 101 ar 102 straipsnio nuostatas.
- 249 Beje, Sąjungos teismas jau yra nusprendęs, kad Komisijos įgaliojimai priimti reikiamą teisės aktą būtinai turi apimti įgaliojimus keisti tą aktą, laikantis nuostatų dėl jai suteiktos kompetencijos ir tuo tikslu nustatytų formų ir procedūrų (2014 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *Lucchini / Komisija*, T-91/10, EU:T:2014:1033, 108 punktas). Konkrečiu atveju, kai priimamas sprendimas dėl konkretaus teisės akto panaikinimo iš dalies, tie įgaliojimai turi apimti įgaliojimą priimti naują sprendimą, kuriuo, jei reikia, papildomos galutinėmis tapusios teisės akto dalys.
- 250 Šiuo atveju pirmiausia reikia pažymėti, kad 2010 m. lapkričio 9 d. sprendime nurodyti ginčijami pažeidimo konstatavimai buvo išdėstyti pagal tokią pačią procedūrą, kurią taikant priimtas ginčijamas sprendimas, ir remiantis tuo pačiu pranešimu apie kaltinimus.
- 251 Paskui reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime Komisija paaiškino, kodėl atsižvelgė į 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimo rezoliucinę dalį, kiek ji susijusi su ieškove, ir kodėl dėl tos priežasties susiaurino naujų konstatavimų ieškovės atžvilgiu apimtį (žr. šio sprendimo 206 ir 207 punktus).
- 252 Galiausiai, kaip priminta ginčijamo sprendimo 9 ir 11 konstatuojamosiose dalyse, 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimu *British Airways / Komisija* (T-48/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:988) buvo panaikintas 2010 m. lapkričio 9 d. sprendimas, būtent kiek juo skiriama bauda ieškovei, todėl Komisija, vykdydama tą sprendimą, ginčijamame sprendime iš naujo priėmė nuostatą, kuria skyrė ieškovei baudą už jos dalyvavimą darant vieną ir tęstinį pažeidimą.
- 253 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Komisija veikė neviršydama jai suteiktos kompetencijos ribų.

[*Praleista*]

9. Dėl aštuntos dalies, siejamos su Komisijos padarytomis klaidomis skaičiuojant ieškovei pritaikytą sumažinimą pagal atleidimo nuo baudos ar jos sumažinimo programą

- 407 Dėstydamą aštuntąją pagrindą ieškovei, pirma, teigia, kad Komisija padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad 2006 m. vasario 27 d. jos pateiktas prašymas atleisti nuo baudos ar ją sumažinti neturi „reikšmingos pridėtinės vertės“, nes jame patvirtinama informacija, kurią Komisija jau buvo gavusi iš *Lufthansa*.
- 408 Antra, ieškovei teigia, kad pateikė naujų duomenų, įrodančių, jog egzistuoja susitarimai, kuriems priklauso daug kitų vežėjų, o tuos duomenis Komisija naudojo ginčijamame sprendime, tačiau siekė sumažinti jų svarbą, klaidingai tvirtindama, kad tie duomenys jau buvo vieši.
- 409 Trečia, ieškovei nurodo, kad pateikė įrodymų, kurie mažų mažiausiai leido įrodyti konstatuoto pažeidimo apimtį ir trukmę.
- 410 Ketvirta, ieškovei teigia, kad Komisijos vertinimas, kad jos parodymai, išdėstyti prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, buvo netikslūs ar nelabai aiškūs, yra ir klaidingas, ir nereikšmingas,
- 411 Penkta, ieškovei teigia, kad su ja buvo elgiamasi nesąžiningai, palyginti su kitais subjektais, pateikusiais prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, kuriems buvo pritaikyti didesni sumažinimai, nors kai kuriems iš jų ginčijamame sprendime buvo pateikta tokia pati kritika kaip ieškovei, kiek tai susiję su jų parodymų įrodomąja verte, o kiti, kaip antai *Air Canada*, demonstravo polinkį nebendradarbiauti.
- 412 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 413 Remiantis 2002 m. pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 20 dalimi, „įmonėms, kurios neatitinka [atleidimo nuo baudų] sąlygų, gali būti sumažinta bauda, kuri kitaip joms būtų paskirta“.
- 414 2002 m. pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 21 dalyje nurodyta, jog tam, „kad įmonei būtų sumažinta bauda [pagal to pranešimo 20 dalį], ji privalo Komisijai pateikti įrodymų, kurie turėtų reikšmingą pridėtinę vertę Komisijos turimų įrodymų apie įtariamą pažeidimą atžvilgiu, ir nutraukti savo neteisėtą veiklą ne vėliau kaip įrodymų pateikimo metu“.
- 415 2002 m. pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 22 dalyje pridėtinės vertės sąvoka apibrėžiama taip:
- „Sąvoka „papildoma [pridėtinė] vertė“ reiškia laipsnį, kuriuo pateikti įrodymai savo pobūdžiu ir (arba) nuodugnumu sustiprina Komisijos gebėjimą įrodyti minėtus faktus. Šiuo požiūriu Komisija paprastai teikia daugiau reikšmės raštiškiems įrodymams, atsiradusiems laikotarpiu, su kuriuo susiję tie faktai, negu vėliau susiformavusiems įrodymams. Lygiai taip pat tiesiogiai su minėtais faktais susiję įrodymai paprastai laikomi vertingesniais negu netiesioginiai įrodymai.“
- 416 2002 m. pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 23 dalies b punkto pirmoje pastraipoje numatyti trys baudos sumažinimo diapazonai. Pirmai įmonei, kuri atitinka minėto pranešimo 21 dalies sąlygas, baudos dydis gali būti sumažintas 30–50 %, antrai įmonei – 20–30 %, o paskesnėms įmonėms – iki 20 %.

- 417 Komisija turi plačią diskreciją vertinti įmonės bendradarbiavimo kokybę ir naudą, būtent palyginti su kitų įmonių pagalba (2007 m. gegužės 10 d. Sprendimo *SGL Carbon / Komisija*, C-328/05 P, EU:C:2007:277, 88 punktas ir 2015 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Timab Industries ir CFPR / Komisija*, T-456/10, EU:T:2015:296, 177 punktas).
- 418 Beje, tai, kad Komisija panaudoja visus turimus įrodymus, taip pat ieškovės prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateiktą informaciją, vis dėlto neįrodo, jog ši informacija turėjo didelę pridėtinę vertę, palyginti su jos jau turėtais įrodymais (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 13 d. Sprendimo *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs / Komisija*, T-144/07, T-147/07–T-150/07 ir T-154/07, EU:T:2011:364, 398 punktą).
- 419 Galiausiai parodymai, kuriuose tam tikra dalimi tik patvirtinami Komisijos jau turimi įrodymai, reikšmingai nepalengvina Komisijos užduoties (žr. 2011 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Aquitaine / Komisija*, T-299/08, EU:T:2011:217, 343 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 420 Ginčijamo sprendimo 1363–1371 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, kad 2006 m. vasario 27 d. prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ieškovės pateikti įrodymai nesuteikia „reikšmingos pridėtinės vertės“, ir taip užkirto kelią ją pripažinti pirmąja įmone, įvykdžiusia 2002 m. pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 21 punkte nustatytą sąlygą. Tik gerokai vėlesnėje administracinės procedūros stadijoje Komisija, remdamasi vėliau ieškovės pateiktais įrodymais, nusprendė, kad ieškovė yra devintoji įmonė, įvykdžiusi to pranešimo 21 punkte nustatytą sąlygą (žr. ginčijamo sprendimo 1381 konstatuojamąją dalį).
- 421 Ginčijamo sprendimo 1364 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad 2006 m. vasario 27 d. ieškovės pateikti duomenys buvo „sudaryti iš didelio skaičiaus dokumentų, apie kuriuos Komisijai jau buvo žinoma atlikus patikrinimus, iš kelių naujų Komisijai mažareikšmių dokumentų ir iš įmonės parodymų, kurie buvo netikslūs ir nelabai aiškūs, kiek tai susiję su karteliu ir [ieškovės] dalyvavimu jame“.
- 422 Ginčijamo sprendimo 1365 konstatuojamojoje dalyje tuo remdamasi Komisija padarė išvadą, kad jie „nesuteikia reikšmingos pridėtinės vertės dėl to, kad nei 2006 m. vasario 27 d. pateiktame prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, nei dokumentuose Komisijai nepateikiama svarbių papildomų įtariamo pažeidimo įrodymų“.
- 423 Pirma, reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, Komisija nepaneigė, jog 2006 m. vasario 27 d. ieškovės pateikti įrodymai turėjo „reikšmingos pridėtinės vertės“, tik todėl, kad juose tik patvirtinta jos jau turėta informacija. Komisija, be kita ko, konstatavo, kad didelį skaičių ieškovės pateiktų dokumentų ji jau turėjo, nes jie buvo surasti per jos patalpose atliktą patikrinimą (ginčijamo sprendimo 1370 konstatuojamoji dalis). Komisija taip pat nurodė, kad tam tikri ieškovės pateikti dokumentai nebuvo susiję su vienu ir tęstiniu pažeidimu (to sprendimo 1367 ir 1370 konstatuojamosios dalys) arba nepagrindė to pažeidimo egzistavimo (to sprendimo 1367 konstatuojamoji dalis).
- 424 Antra, ieškovės pateikti duomenys, jos teigimu, turintys įrodyti, jog egzistavo šio sprendimo 408 punkte nurodyti susitarimai, sudaryti iš [konfidencialu]². Tuos parodymus Komisija panaudojo [konfidencialu]. Ginčijamo sprendimo 1370 konstatuojamojoje dalyje Komisija [konfidencialu], ir, ieškovei nepaprieštaravus, vis dėlto nurodė, kad jai jau buvo žinoma apie šį [konfidencialu] bendravimo epizodą.

² Konfidencialūs duomenys nepateikiami.

425 Trečia, įrodymai, kurie, ieškovės teigimu, leido išplėsti vieno ir tęstinio pažeidimo apimtį ir trukmę, sudaryti iš [konfidencialu]. Šie įrodymai buvo panaudoti [konfidencialu].

426 Ginčijamo sprendimo 126 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

[konfidencialu]

427 Vis dėlto remiantis ginčijamo sprendimo 124 ir 125 konstatuojamosiomis dalimis darytina išvada, kad Komisija [konfidencialu] jau turėjo informacijos apie palaikomus ryšius [konfidencialu].

428 Be to, remiantis ginčijamo sprendimo 193 konstatuojamąja dalimi galima teigti, kad Komisija, gavusi per ieškovės patalpose atliktą patikrinimą paimtus dokumentus, jau turėjo įrodymų [konfidencialu].

429 Taigi vidiniame elektroniniame laiške išdėstytas [konfidencialu].

430 Ginčijamo sprendimo 336 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

[konfidencialu]

431 Ginčijamo sprendimo 336 konstatuojamojoje dalyje apibendrinti ieškovės parodymai patvirtina šiuo klausimu *Lufthansa* pateiktą informaciją, kurią ši išdėstė prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ir kuri apibendrinta ginčijamo sprendimo 124 ir 125 konstatuojamosiose dalyse. [Konfidencialu]. Vis dėlto reikia pažymėti, kad ieškovės pateikti ir ginčijamo sprendimo 336 konstatuojamojoje dalyje apibendrinti įrodymai buvo arba parodymai, pateikti per Komisijos pradėtą procedūrą po to, kai susiklostė faktinės aplinkybės, arba netiesioginiai parodymai [konfidencialu].

432 Ketvirta, dėl Komisijos atlikto [konfidencialu] vertinimo, kad jie yra „netikslūs ir nelabai aiškūs, kiek tai susiję su [ginčijamu] karteliu ir [ieškovės] dalyvavimu jame“ (ginčijamo sprendimo 1364 konstatuojamoji dalis), reikia pažymėti, kad ieškovė neneigia, kad [konfidencialu] ji aiškiai nepripažino bendravimo su *Lufthansa* dėl PKM antikonkurencinio pobūdžio. Tačiau aplinkybė, kad ji nepripažįsta dalyvavusi antikonkurenciniuose veiksmuose, yra reikšminga tik tada, kai reikia vertinti jos parodymų žodžiu pridėtinę vertę.

433 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pripažinti, kad Komisija nepadarė klaidos, kai įvertinusi jau turimus duomenis ir 2006 m. vasario 27 d. ieškovės prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti turinį nusprendė, kad tas prašymas nesuteikė reikšmingos pridėtinės vertės, kaip tai suprantama pagal 2002 m. pranešimo apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju 21 punktą.

[Praleista]

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji išplėstinė kolegija),

nusprendžia:

1. Panaikinti 2017 m. kovo 17 d. Komisijos sprendimo C(2017) 1742 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį, EEE susitarimo 53 straipsnį bei Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl oro transporto 8 straipsnį (byla AT.39258 – Krovininis oro transportas) 1 straipsnio 1 dalies e punktą, 2 dalies e punktą ir 3 dalies e punktą, kiek juose pripažįstamas *British Airways plc* dalyvavimas vieno ir tęstinio pažeidimo sudedamojoje dalyje, susijusioje su atsisakymu mokėti komisinius už papildomus mokesčius.
2. Panaikinti Sprendimo C(2017) 1742 *final* 1 straipsnio 4 dalies e punktą.
3. Sprendimo C(2017) 1742 *final* 3 straipsnio e punkte *British Airways* skirtos baudos dydis yra 84 456 000 eurų.
4. Atmesti likusią ieškinio dalį.
5. Europos Komisija padengia savo ir trečdalį *British Airways* patirtų bylinėjimosi išlaidų.
6. *British Airways* padengia du trečdalius savo bylinėjimosi išlaidų.

Kanninen

Schwarzc

Iliopoulos

Spielmann

Reine

Paskelbta 2022 m. kovo 30 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.